

V. Krakovková na zkoušce Erbenovy Kytice

Symbola, n. 210-243, p. 8, 15. 10. 1992

Předpremiéra v Divadle loutek

KYTICE

Ostravské divadlo loutek uvede v pátek 16. října v 17 hodin prvou premiéru letošní sezóny. Titul, který si loutkáři zvolili, vzbudí jistě pozornost diváků všeho věku, vždyť KYTICE Karla Jaromíra Erbena se v divadelním zpracování objeví na této scéně poprvé.

„Erbenova Kytice nepodlehla rzi času,” píše v roce 1911 Arne Novák. Dodejme, že nepodlehla rzi času ani do roku 1992. Neuvadá, a i když každá generace k jejím květům přivoní, stále je tou „kyticí divučarou, která zůstává svěží jako v den svého vázání a na korunkách jednotlivých

dílny Semaforu, ozvláštňená poezií Jiřího Suchého.

Jaká bude tahle nejnovější, loutkářská? Je uvita z proutků Vrby, z osudu ženy – stromu, je uvita z rozbouřených vln Vodníkova jezera, ze světa pohádkové fantazie, která osudově ničí svět lidí, i z kouzelných nití Zlatého kolovratu, té nejspanilejší dramatické pohádky českého básnictví. Je uvita z plátka Svatebních košil, pověsti z Miletína, rodného městečka básníkovy, v níž je prolnta i základní filozofie jeho díla – vyšší spravedlnost vítězí nad osudem. A celá je svázána mateřídouškou, verši z úvodní básně Kytice, které proměněny v píseň, ovíjejí každý květ této loutkářské kytice. Inscenace režiséra Petra Nosálka, skladatele Pavla Helbranda a výtvarníka Tomáše Volkmera vychází z kořenů Erbenových, z jeho folkloristického českého romantismu, v němž navázal na lidovou píseň a baladu. Zvolené divadelní prostředky jsou inspirovány principy lidového divadla s koloritem národního obrození, od jednoduché dřevěné loutky až k fantazijnímu marionetovému divadlu, přes barokní loutku až k činohernímu tvaru. Hudba pak spoluvytváří obraz, spojuje ho se slovem, vtiskuje pečeť konečného tvaru, jenž se pokouší charakterizovat

pocit současníka, zahleděného do studánky Erbenových balad.

V představení uvidíme herce: Vladimíru Krakovkovou, Boženu Homolkovou, Marii Kočkovou, Jiřího Volkmera, Ivana Felleru, Jiřího Sedláčka, Nikose Engonidise a Vladislava Georgieva. Všichni jsou zároveň loutkáři, zpěváky, hudebníky, komentátory a představiteli několika postav. Všichni se těší na své diváky, kteří společně s nimi nadechnou vůni zázračné Erbenovy Kytice. (rm)

kultura

okvětí třpytí se ranní rosa a v každé kapičce té rosy se obráží celý svět”. Slova básníka Jana Skácela, jenž stejně jako mnozí před ním, se nořili do tajemna Erbenových slov. Stejně vždy vábila mistry štětce, kdo by neznal ilustrace Alšovy, Boudovy či Zrzavého. Originální zpěvnost veršů inspirovala skladatele zvůčných jmen, připomeňme alespoň Fibicha, Dvořáka, Martinů, Kovařovice... A divadlo? Snad neznámější je Kytice z

Německá marka se mění za 18,89 Kčs, dolar za 28,49 Kčs, rakouský šilling za 2,69 koruny. Francouzský frank vyměníme za 5,56 Kčs, švýcarský frank za 21,22 Kčs, tisíc lir za 21,15 koruny, britskou libru za 46,46 Kčs a sto řeckých drachem za 14,54 Kčs.

VALUTOVÝ
KURS

Kytice v Divadle loutek. V pohádce Zlatý kolovrat Vladislav Geargien. Foto: František Řezníček

Erbenova KYTICE

na scéně ostravského Divadla loutek

Na jevišti ostravského Divadla loutek stojí další, malé jevišátko. Upozorňuje diváka od samotného jeho vstupu na to, že si tady bude někdo hrát. Divadlo na divadle, inscenační postup víceméně známý, do-

stává však v ostravské inscenaci Erbenovy Kytice podobu scénářisticky, režijně, herecky, scénograficky i hudebně obohacenou o osobitě a nezapustitelné prvky hravosti, kterými tvůrčí tým Divadla loutek disponuje díky vskutku ojedinělým schopnostem všech spoluvůrců inscenace.

Záměr, vytvořit v sále atmosféru společenských deklamací a občanských besed, známou z poloviny minulého století, spolu s jejich staromilsky melanfolicným a mile komickým koloritem, se plně naplnil. Poučený i nepoučený divák je od samého začátku stržen vskutku obrozeneckým snažením a nadšením, které při premiéře tryskalo z herců v intenzitě místy až přílišné. Dětský divák (premiéra v pátek 16. října v 17.00 hodin byla navštívena publikem spíše dospělým) překvapeně sledoval, jak si umí dospělí nadšeně a krásně hrát. Dospělí budou pravděpodobně muset představení navštívit několikrát, pokud budou chtít beze zbytku vychutnat všechny jemné finesy režie, tvůrčí invenci herců a zvláště jejich muzikální schopnosti.

Díky důslednému vedení herců režisérem Petrem Nosálkem se neustále rozvíjí předpoklad všech členů hereckého souboru – využít možnosti, které nabízí společná přítomnost loutky a herce na jevišti. Herci komunikují s loutkou, sami mezi sebou, vzájemné interakce loutek a dialog loutky s hercem – to vše je v inscenaci využito, navíc smysluplně a téměř beze zbytku. Úlek herečky, zpívající v žabím sboru, nad žábou, kterou ztělesňuje její vlastní ruka v zelenočervené roztomilé žabí „rukavici“, je toho vrcholným příkladem, po zásluze odměněným potleskem v průběhu představení. Ten ostatně zazněl několikrát jako výraz spontánního nadšení diváků, oceňujících hlavně komediální prvky inscenace.

Není to však jen smíchem rozechvělá bránice, co zcela jistě zařadí představení Kytice mezi vrcholy letošní divadelní sezóny. Jsou to i chvíle hluboké-

ho ticha v okamžicích, kdy představení promlouvá z hloubi Erbenova textu k citům, srdcím. Jsou to chvíle, kdy divák okouzleně naslouchá interpretaci hudby, jejíž autor Pavel Helebrand již delší dobu přesvědčuje o svých mimořádných skladatelských schopnostech.

Své výjimečné postavení v prostředí hereckého souboru opět potvrzuje Jiří Sedláček, to nejen v roli Milého v závěrečné Svatební košili. Ostatní herci, jak je zřejmé v předcházející Vrbě, ve Vodníkově i v Zlatém kolovratu, o mnohém nezaostávají. L. VRCHOVSK

D

K PREMIÉRE V DIVADLE LOUTEK

Je samozřejmou povinností každého národa udržovat povědomí a návaznost na klasická díla svého literárního odkazu. Jsou s tím však pohříchu nemalé problémy. Jak vzbudit zájem o fixovat cit sounáležitosti s buditelským snažením našich předků u mladé generace, která přirozeně tíhne k intenzivnímu prožívání toho, čím je obklopena, žije současností, interesuje se o naděje „prošpikovanou“ budoucnost, ale ošívá se při tom, když má projevovat zájem o děje minulé. Víme, že tomu u nich bude později jinak (vyhneme se přítom ošidnému slovu „zmoudření“), ale shodně se na tom, že právě v o-nom období „malin nezralých“ je třeba zasévat seménka zájmu, aby později mohla vyklíčit kýžená rostlinka prozření.

A to zřejmě velmi dobře vědí v ostravském Loutkovém divadle. Nastudování poslední premiéry (Karel Jaromír Erben: „KYTICE“, 16. 10. 1992) o tom jednoznačně napovídá. Přineslo jim totiž evidentní úspěch, na kterém se v nemalé míře podepsal v pravdě kolektivní „zápal pro věc“. Tvůrčí tým realizátorů

(dramaturgie: Hermína Motýlová, výprava: Tomáš Volkmer, hudba: Pavel Helebrand, režie: Petr Nosálek, interpreti: J. Sedláček, V. Krakovková, B. Homolková, J. Volkmer, M. Kočková, I. Feller, V. Georgiev, N. Engonidis) vybral ze známé sbírky čtyři básně (samozřejmě s využitím i básně úvodní) - „Vrba“, „Vod-

ník“, „Zlatý kolovrat“, „Svatební košile“, tedy témata, která skýtají možnost dramatického napětí s nefalšovanými prvky až hororového ražení. Toto žánrové

tu. Dává možnost mladým divákům (a oni by to jistě přivítali i ti starší) seznámit se s „povinnou školní četbou“ v novém pohledu, nezátíženém sentimenta-

dební složka šťastně využívá voice-bandových praktik, výtvorno zdařile připomíná názvuky post moderního cítění. Herecké výstupy jsou drženy v potřebné stylizované rovině (bez zavádějícího psychologizování). Zejména výkony Jiřího Sedláčka a Vladimíry Krakovkové nám nejvýrazněji utkví v paměti. A přesto, při závěrečné „materské“ apotheóze zavládne - po odpoutané hodině spontánního veselí - ticho „jako v kostele“. To tehdy, když účinkující se loučí závěrečným „živým obrazem“, nevtíravě připomínajícím křesťanské zázemí naší české kulturní tradice.

Chce se říct „bravo, loutkaři - děláte to dobře“!

JIŘÍ GORDON

KYTICE

naše recenze

zařazení nelze však brát příliš doslovně. Režisér Petr Nosálek totiž vsadil - a jak se ukázalo, tak správně - na humornou no-

litou ani okázalou pietou. I když laskavý nadhled lidí jiného století není nikde poznamenán laciným znevažováním. Dobře vystavěné představení má rád, stylou čistotu, přináší sympatickou míru recese. Nápaditá hu-

Snímek z představení *Kytice*

FOTO: FRANTIŠEK ŘEZNÍČEK